



Länsstyrelsen
Gävleborg

Naturvårdsenheten

BESLUT

2018-06-05

1 (12)

Dnr 511-7417-2011

61-262

BILDANDE AV GRYSSJÖÅNS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsas på karta enligt bilaga 1 och 2, med den gräns som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Gryssjöåns naturreservat.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se Föreskrifter för naturreservatet samt karta i bilaga 3).

Slutligen fastställer länsstyrelsen med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplan enligt bilaga 4 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska vara länsstyrelsen.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Gryssjöåns naturreservat
NVR-id:	2047982
Kommun:	Ljusdal
Karta:	Ekonomisk karta 16e0g, 16e0h
Lägesbeskrivning:	Ca 5 km sydväst om Fågelsjö i Orsa Finnmark. Se bifogad översigtskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM):	N: 6849002 E: 479262
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 1) samt brytpunktskarta (bilaga 5).
Fastigheter och markägare:	Tandsjö 7:1, ägare: Naturvårdsverket Fågelsjö 4:1, ägare: privat Vattnet i Fågelsjön och del av Gryssjöån utanför Ljusdal Fågelsjö 4:1 är samfällt för Fågelsjö by. Vatten utanför Ljusdal Tandsjö 7:1 är enskilt och hör till fastigheten.
Areal (från VIC Natur):	Total areal 83 ha Därav vatten 12 ha Produktiv skogsmark 37 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv	Området är av litet intresse för friluftslivet. Orsa Finnmark är dock som helhet riksintresse för friluftsliv.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden, och att vårda bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Mer preciserat är syftet med naturreservatet att bevara en oreglerad och lite påverkad skogså med anslutande naturskogar. Förekommande ekosystem och biologiska mångfald skall bevaras och utvecklas genom intern dynamik, andra naturliga processer samt viss naturvårdsskötsel.

De värdefulla livsmiljöerna strömmande vatten, forsar, åförgreningar med kringflutna naturskogsholmar, stränder och strandsnår samt de växt- och

djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer i den naturgeografiska regionen ska ha gynnsamt tillstånd*. Företeelser som gamla träd och buskar, död ved, block och bottenmaterial av olika typer samt processer som vattenståndsfluktuationer ska förekomma i för livsmiljöerna naturlig omfattning. De sällsynta och hotade arterna ringlav och flodpärlmussla ska ha gynnsamt tillstånd.

Syftet ska uppnås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Områdets/landskapets orördhet bibehålls genom att exploateringar och arbetsföretag förhindras.
- Naturliga processer tillåts verka.
- Naturvårdsbränning får genomföras efter framtäggande av brandplan för området.
- Skador på vattendragets naturliga hydrologi efter bland annat flottledsrensning återställes i lämplig omfattning.

Skäl för beslutet

Gryssjöån är en liten men relativt orörd å med mycket höga naturvärden. Ån karaktäriseras av blockiga stränder, strömsträckor med forsomflutna öar, breda strandsnår och omgivande naturskog. Ån är påverkad av flottledsrensningar men innehåller värdefulla orensade sidofårar och en överlag vildmarksartad natur. Gryssjöån har höga naturvärden och har tidigare hamnat i högsta skyddsklass i länsstyrelsens vattendragsinventering (rapport 1994:8, i inventeringen ingick även Björnån) och i den nationella sammanställningen av värdefulla sjöar och vattendrag (naturvårdsverket 2007). Ån kompletterar skyddet av Gryssjömyrans naturreservat som omfattar den övre delen av ån, värdefull naturskog och stora myrområden. Två för området viktiga arter är ringlav som förekommer på flera platser på forsomflutna öar samt flodpärlmussla.

Genom beslutet undanröjs framtida exploateringshot och ett bevarande av Gryssjöån, med därtill hörande miljöer, processer och arter, säkerställs.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, som framgår av föreskrifterna B1-B6 nedan och som preciseras i fastställd skötselplan. Inte

* =Gynnsamt tillstånd (på objektsnivå) är jämförbart med begreppet gynnsam bevarandestatus. Vad som menas med gynnsam bevarandestatus definieras i 16 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

heller utgör föreskrifterna hinder för länsstyrelsen eller av länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra provtagning, inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv inom naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. uppföra eller anlägga byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,
3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,
4. bedriva vattenföretag, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,
5. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämna, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
6. bedriva mineralutvinning,
7. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen,
8. framföra motordrivet fordon,
9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
10. plantera in eller sätta ut växt-, svamp- eller djurart,
11. upplåta mark för organiserade tävlingar till annan än den som har länsstyrelsens tillstånd till sådan tävling,
12. upplåta mark för militära övningar eller liknande.

Föreskrift 8 ovan utgör inte hinder för älgtävjare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och

vegetation minimeras. Föreskrift 9 ovan utgör inte hinder för uppsättning av de skyltar som behövs i samband med den jakt och det fiske som är tillåtet eller förbjudet i naturreservatet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktigas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång.

1. Utmärkning av naturreservatets gräns enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor samt anläggning och utmärkning av led/stig.
3. Genomförande av naturvårdsinriktade restaureringsåtgärder (av engångskaraktär) genom hydrologisk återställning av vattenområdet efter flottledsrensning eller liknande, enligt karta bilaga 3.
4. Genomförande av återkommande skötselåtgärder genom naturvårdsbränning, enligt karta bilaga 3.
5. Bekämpning av invasiva arter i naturreservatet.
6. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon,
2. ta ved. Eldning är endast tillåtet om egen ved tagits med,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. skada, plocka eller samla in rödlistade växter, svampar och lavar,
5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,

6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
7. skada fast föremål eller ytbildning såsom att omlagra eller bortföra sten, gräva, eller därmed jämförligt,
8. använda området för militära övningar,
9. utan länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar.

Föreskrift 1 ovan utgör inte hinder för körning med snöskoter vintertid på sjöarna och på befintlig skoterled (se karta, bilaga 3) på fruset och väl snötäckt underlag.

Föreskrifterna 1, 5 och 6 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Föreskrift 5 utgör inte hinder för tillåtet fiske och föreskrift 6 utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt att informera om fiskebestämmelser i området.

Föreskrift 6 utgör inte hinder för tillfällig skyltning i samband med tillståndsgivna organiserade tävlingar enligt föreskrift 9.

Andra bestämmelser som gäller för området

Även om en verksamhet eller åtgärd inte är förbjuden enligt naturreservatets föreskrifter kan exempelvis anmälan/tillstånd till vattenverksamhet eller samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken krävas.

Ärendets beredning

Skyddet av Gryssjöån är en åtgärd för att förverkliga miljömålet Levande sjöar och vattendrag. I detta arbete har länsstyrelsen valt ut vilka områden som i ett inledande skede bör ges formellt skydd. Gryssjöån blev här ett av de 15 limniska områden som prioriterades. Den övre delen av ån har tidigare skyddats eftersom den följde med de skogar som skyddades efter inventeringen av statliga skogar.

Efter inledande kontakter med markägarna och avgränsning av skyddsområdet har skogen värderats.

Förbudet mot att avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörda fastigheter. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörda sakägare. En mindre privat del har

lösts genom intrång 2013 och den större av Sveaskog ägda delen har köpts av naturvårdsverket 2016.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, har Länsstyrelsen gjort bedömningen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Beslut och skötselplan skickades på remiss till sakägare, myndigheter och andra berörda den 21 februari 2018. Följande synpunkter inkom:

- Ljusdals kommun är positiv till förslaget till bildande av Gryssjöåns naturreservat och meddelar att det inte strider mot översiktsplan, markanvändningsplaner, fiskevårdsplaner eller andra kommunala intressen. Kommunen är positiv till den ökade biologisk mångfald som naturreservatet bidrar med. Ån kommer att ingå i den fiskevårdsplan som kommunen håller på att utarbeta för Voxnans avrinningsområde och beslutet ligger i linje med intentionerna i fiskevårdsplanen.
- Sveriges geologiska undersökning (SGU) avstår från att yttra sig i ärendet.
- Försvarsmakten har inget att erinra i ärendet.
- Skogsstyrelsen har inget att erinra i ärendet.
- Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslaget till bildande av Gryssjöåns naturreservat. De meddelar att Gryssjöån har höga limniska naturvärden och att skyddet av området kommer att bidra till uppnåendet av etappmålet för skydd av sjöar och vattendrag.
- Sveaskog meddelar i sitt yttrande att vägen som utgör reservatsgräns en liten bit i öster behövs för bolagets skötsel av angränsande marker. Därför vill Sveaskog framhålla att det för bra vägunderhåll är viktigt att vägområdet till 2 m bakom bakslänt respekteras. Där vägen utgör reservatsgräns bör till exempel inte gränsmålning ske närmare vägen än så.

Länsstyrelsen har inte funnit anledning att justera beslutet med anledning av remissen. Angående underhållet av angränsande väg på Sveaskogs mark bör detta kunna genomföras utan problem eftersom reservatsgränsen börjar 8,5 meter från vägens mitt.

Länsstyrelsens motivering av beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftslivet, samt även för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer, och/eller skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken, följer att det i beslutet ska anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Enligt paragrafens tredje stycke får länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl för naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken gäller att vid prövning av frågor om skydd av områden skall hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

Enligt 7 kap. 30 § första stycket miljöbalken jämfört med 22 § första meningen förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Beskrivning av området

Gryssjöån ligger ca 30 km väster om Los och ca 0,5 km sydväst om Fågelsjö, ungefär 14 mil från kusten. Området ligger i kanten av mellanboreal region och präglas av för länet relativt kärva klimatförhållanden. Terrängen runt ån är förhållandevis flack. Ån omges delvis av ett stort sammansatt myrområde - Gryssjömyran. Närmast ån finns i allmänhet fastmark med hedartad tallskog.

Gryssjöån rinner från Nedre Gryssjön till Fågelsjön – en sträcka på ca 7 km. På denna sträcka faller den 37 meter. Ån består till hälften av strömmande avsnitt. Den övre delen, som nu ingår i Gryssjömyrans naturreservat, är lugnflytande, omgiven av myrar. Den nedre delen, från Örsjön, domineras av strömsträckor. Stränderna är blockiga med karaktäristiska inslag av jätteblock. Buskbeväxta stränder på genomsilade blockmarker kantar ån. En typisk företeelse för ån är också de många sektionerna med grenat lopp. Två eller flera grenar avskiljer större och mindre vattenomflutna öar.

Ån har använts för timmerflottning. De flottledsrensningar som gjorts i området är förhållandevis måttliga vilket kan bero på att flottningen här skett i en timrad ränna som delvis löpt på en träställning vid sidan av ån. Några nu utrivna flottningsdammar har reglerat vattentillförseln vid flottningen. I området har också legat en såg.

Ån hyser förekomster av öring och flodpärlmussla men bestånden är troligen små. I området finns tämligen goda förekomster av den hotade ringlaven.

Effekter på ekosystemtjänster

Bildandet av Gryssjöåns naturreservat inverkar på flera ekosystemtjänster. Nedan listas de ekosystemtjänster som beslutet att bilda naturreservatet har en mer än försumbar påverkan på. I tabellen anges även om beslutet har en positiv eller negativ inverkan på berörd ekosystemtjänst.

Kategori	Ekosystemtjänst	Inverkan
Försörjande	Jakt, fiske, bärplockning och annan vild föda	Positiv
	Virke och fibrer	Negativ
	Bioenergi från skog	Negativ
	Energiproduktion	Negativ
Reglerande & upprätthållande	Dämpning av avrinning och flöden	Positiv
	Upprätthållande av markens struktur	Positiv
	Livsmiljöer som t.ex. uppväxtområden, lek- och spelplatser, boplatser	Positiv
	Biologisk kontroll av skadegörare (inklusive invasiva arter)	Positiv
Kulturella	Naturarv t.ex. att bevara naturens värden för framtida generationer	Positiv
	Kulturarv t.ex. användning av naturliga miljöer av andliga eller historiska orsaker	Positiv
	Icke organiserat friluftsliv	Positiv
	Resurs för forskning	Positiv
	Estetiska värden t.ex. fritidsboende vid naturskön miljö, rekreativ aktivitet och turism i ostörd miljö	Positiv
Stödjande	Näringsämnes-cirkulation - vattnets kretslopp	Positiv
	Biologisk mångfald inkl. bevarande av genpool, habitat och hotade arter	Positiv
	Ekologiska samspel t.ex. näringsvävans dynamik, interaktioner mellan trofiska nivåer, evolutionära processer	Positiv

Bedömning

Området behöver skyddas för att tillgodose både behovet av skydd av värdefulla vattenområden och värdefulla skogsområden och bevara biologisk mångfald i dessa miljöer. Området bidrar därmed till att uppfylla både miljökvalitetsmålet "Levande skogar" och "Levande sjöar och vattendrag".

Gryssjömyrans naturreservat som bildades 2009 som en följd av statsskogsutredningen (inventering av naturvärden på statliga skogar) innefattar den övre delen av Gryssjöån. Genom att även Gryssjöåns nedre delar nu avsätts som naturreservat kommer hela vattendraget från Gryssjön till Fågelsjön erhålla ett formellt skydd. Det underlättar möjligheten till bra prioriteringar av skötseln av ån.

I den nationella sammanställningen av värdefulla sjöar och vattendrag (naturvårdsverket 2007) som grundar sig på länsstyrelsens rapportering klassas Gryssjöån som nationellt särskilt värdefullt.

Gryssjöån är även av riksintresse för naturvård (objektet N12, Björnån), riksintresse för friluftsliv (objektet F1, Orsa Finnmark) samt inom riksintresse skyddade vattendrag (objektet Voxnan uppströms Vallhaga).

Enligt kommunens översiktsplan (Översiktsplan för Ljusdals kommun, antagen 2010) markeras ovan angivna riksintressen för området. Här anges också utpekade områden i Länsstyrelsens naturvårdsprogram med bland annat Gryssjömyran och Gryssjöån. I planen konstateras vidare det finns en så gott som enhetlig bedömning av vilka områden i Ljusdals kommun som har höga naturvärden i kommunens och länsstyrelsens båda naturvårdsprogram. Som mål anges bland annat att värdefulla sjöar och vattendrag ska skyddas.

Länsstyrelsen bedömer därför att bildandet av naturreservatet väl överensstämmer med intentionerna i kommunens översiktsplan. Detta stämmer också överens med kommunens yttrande i ärendet.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har

för den enskilde. Vid denna avvägning, enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, har länsstyrelsen funnit att naturreservatets avgränsning och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden (föreskrifterna) är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekter som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 7.

Beslutet har fattats av landshövdingen Per Bill. I ärendet, som har handlagts och föredragits av biolog Peter Ståhl, har även biolog Helena Persson, handläggare Petra Forsmark, enhetschef Ann Gudéhn, jurist Ann-Charlotte Nyman och biolog Peter Mathisen deltagit.

Per Bill

Peter Ståhl

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Bilagor:

1. Beslutslista
2. Översiktskarta
3. Föreskriftskarta
4. Skötselplan
5. Brytpunktskarta
6. Sändlista
7. Hur man överklagar



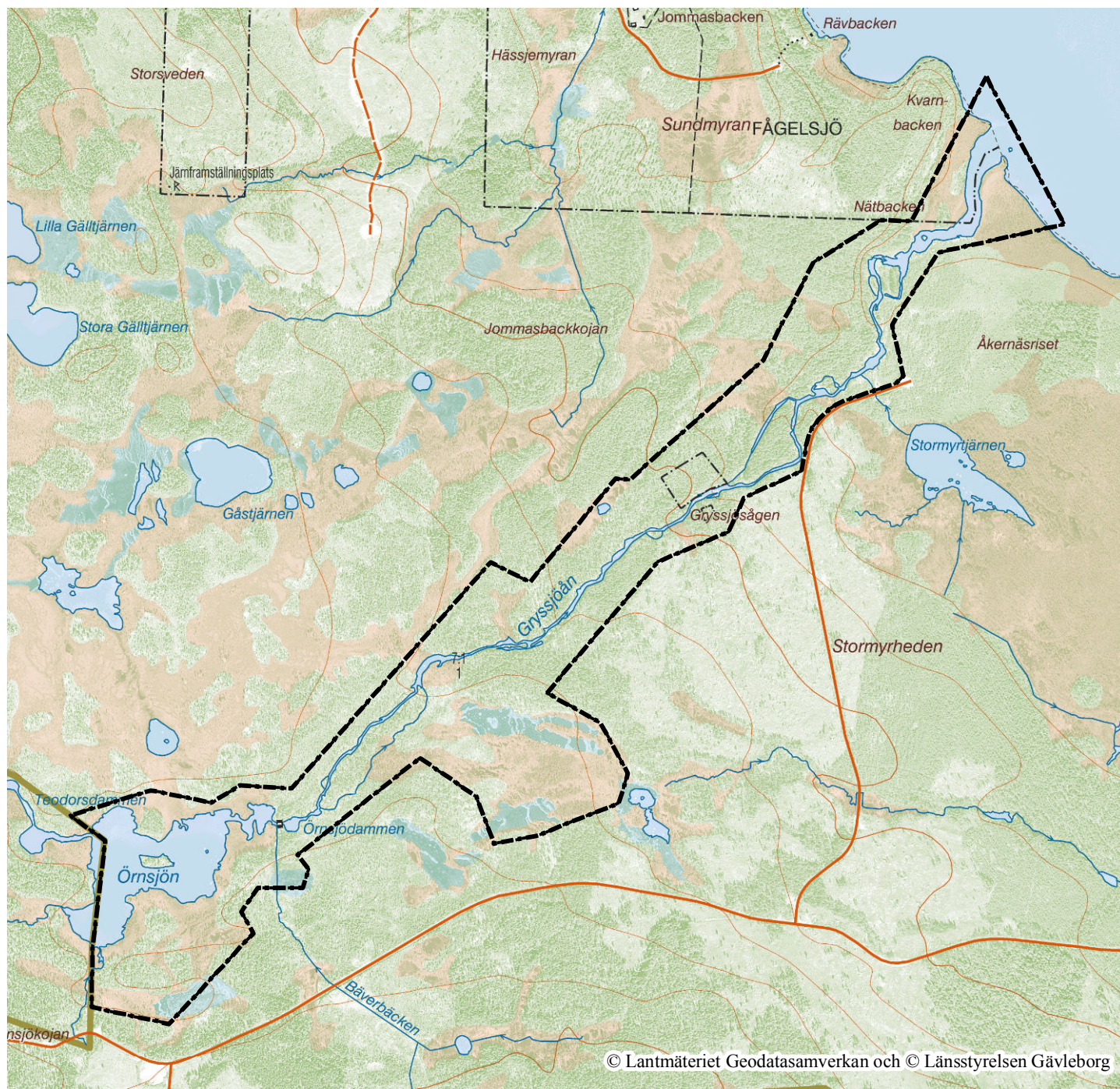
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut 2018 -06-05

Dnr 511-7417-2011
61-262

Bilaga 1

Gryssjöans naturreservat - Beslutskarta



Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:14 000

0 75 150 300 450 600 750 Meter

——— Gräns för naturreservatet

----- Fastighetsgränser

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6849000 E: 479262

Beslutskarta för Gryssjöans naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se



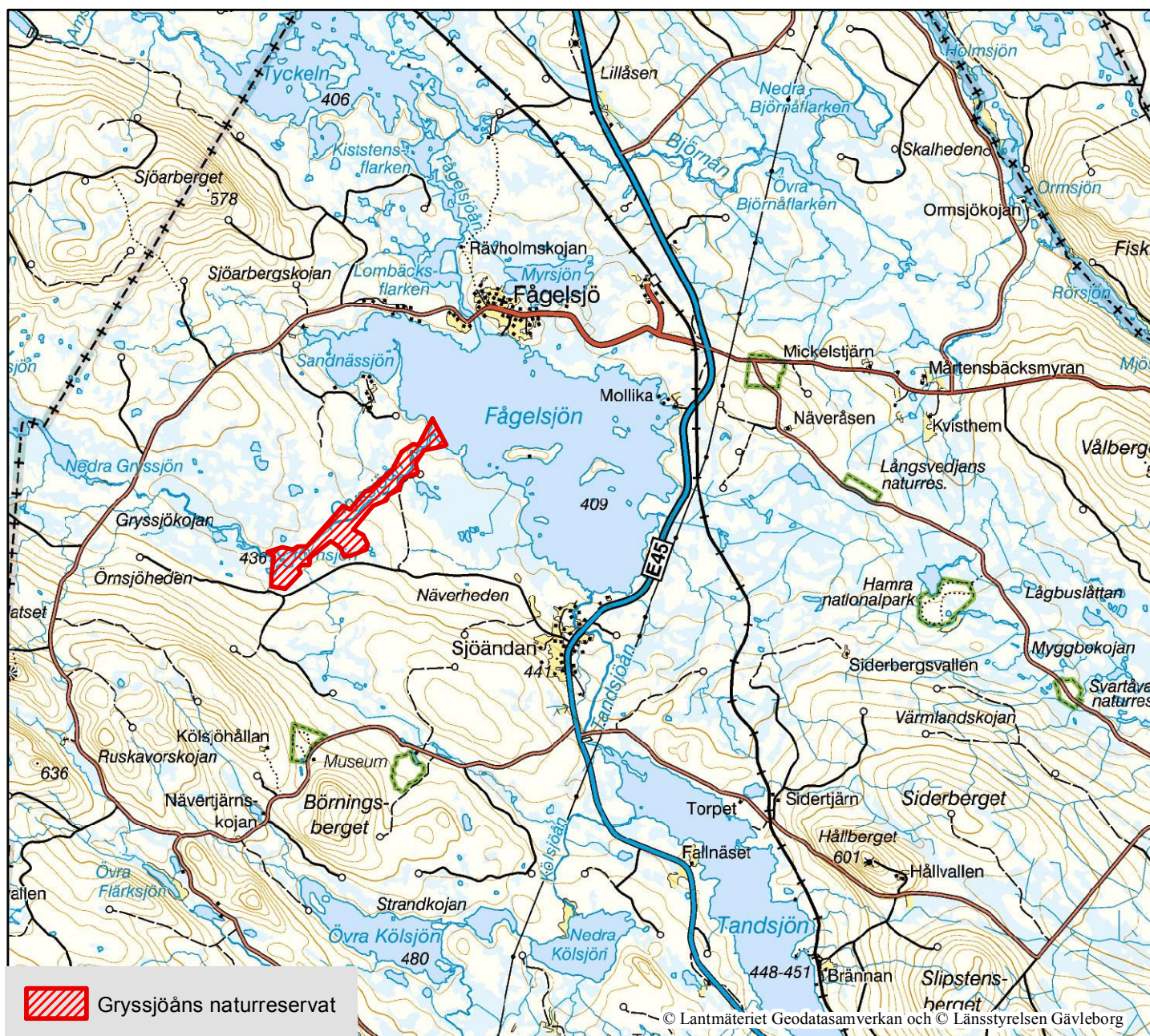
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut 2018-06-05

Dnr 511-7417-2011 Bilaga 2

61-262

Gryssjöans naturreservat - Översiktskarta



Skala 1:100 000

0 0,5 1 2 3 4 km

Bakgrundskarta: Vägkartan

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)

N: 6849000 E: 479262

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

010-225 10 00

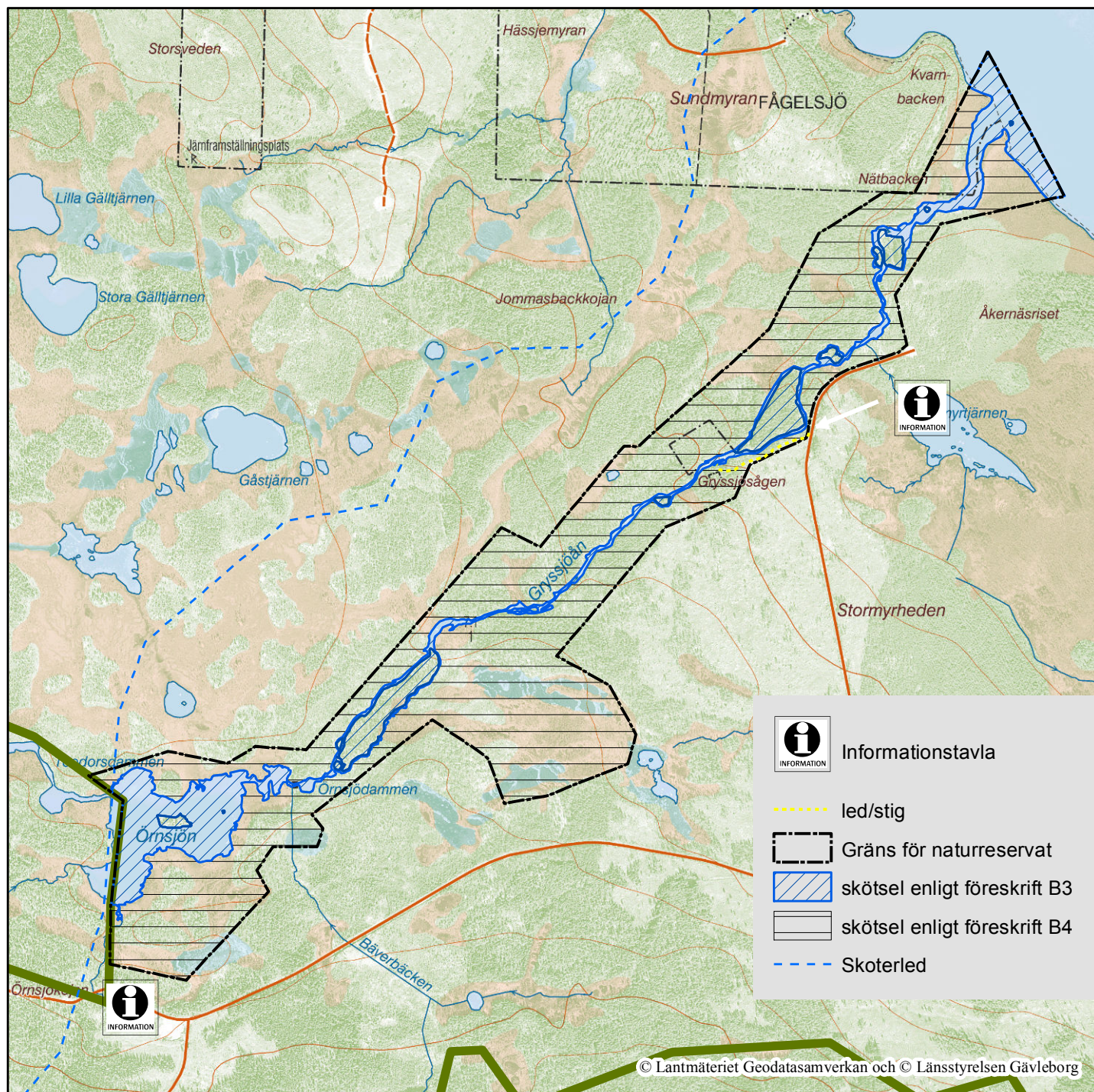
010-225 11 50

gavleborg@lansstyrelsen.se



Dnr 511-7417-2011 Bilaga 3
61-262

Gryssjöåns naturreservat - Föreskriftskarta



Skala 1:14 000

0 75 150 300 450 600 750 Meter

Centrumkoordinator (SWEREF99 TM)
N: 6849000 E: 479262

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se



Länsstyrelsen
Gävleborg

SKÖTSELPLAN FÖR GRYSSJÖÅNS NATURRESERVAT

2018-06-05

Dnr 511-7417-2011
61-262

Bilaga 4

1 (8)

Naturvårdsenheten
Peter Ståhl

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR GRYSSJÖÅNS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDDEL

I skötselplanen anges bevarandemål för naturreservatets olika skötselområden och åtgärder som behövs för att uppfylla bevarandemålen. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Gryssjöåns naturreservat	
NVR-id	2047982	
Län	Gävleborg	
Kommun	Ljusdal	
Arealer (från VIC Natur):	Total areal	83 ha
	Därav vatten	12 ha
	Produktiv skogsmark	37 ha
Naturtyper enligt Natura 2000 (NNK):	Mindre vattendrag (3260)	5,2 ha
	Myrsjöar (3160)	0,05 ha
	Öppna mossar och kärr (7140)	10,3 ha
	Skogbevuxen myr (9740)	8,5 ha
	Taiga (9010, 9006)	12,2 ha
	Osäker taiga/icke natura-skog (9810)	12 ha
Naturtyper landareal (enligt Metrias naturtypskartering KNAS):		
Tallskog	25,4 ha	
Granskog	0,6	
Blandbarrskog	2,3	
Barrsumpskog	1,7	
Blandskog	0,4	

Triviallövskog	3,3
Lövsumpskog	1,4
Ungskog och hyggen	2,1
Sumpskogsimpediment	12,7
Övriga impediment	10,9
Våtmarker	10,2
Sjöar och vattendrag	12,1
Prioriterade bevarandevärden: Markslag	Rinnande vatten, stränder och skog.
Naturtyper och strukturer	Strömsträckor och forsar, breda strandsnår med örtrik flora, genomströmmade stränder och öar, gamla träd och död ved
Arter (Rödlitestatus enligt 2015 års rödlista, Artdatabanken)	Flodpärlmussla (EN) Utter (NT) Öring Tallticka (NT) Ringlav (VU) Lunglav (NT) Skrovellav (NT) Getrams
Bebyggelse och anläggningar	Rester av gammal såg, flottningsränna

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Stenåldersboplatser vid stranden av Fågelsjön visar att området utnyttjats för jakt och fiske långt tillbaka i tiden. Boplatserna är delvis lagda under vatten genom dämningen av sjön. I närheten finns också gamla fångstgropar. Några kilometer norr om ån har en medeltida blästerugn för järnframställning hittats.

Gryssjön har varit flitigt använd för timmerflottning. Tidigare flottades timret i ränna hela vägen från Gryssjön till utloppet i Fågelsjön. Timmerrännan gick på en timmerställning ovan mark och var i gott skick 1903 då den finns avfotograferad. Rännans sträckning framgår av öppna gator i skogen. Sträckningen syns tydligast på 1950-talets ekonomiska karta.

I vattendragsinventeringen och biotopkarteringen anges även en tjärfabrik i kanten av ån före utloppet i Fågelsjön.

Den dominerande markanvändning har därefter varit skogsbruk fram till att området blev aktuellt för naturskydd.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Biologiska bevarandevärden

Vattenområdet från Örsjön i kanten av reservatet till Fågelsjön domineras av strömmande vatten och ån faller på denna sträcka ca 30 meter. En typisk förekomst för ån är de många sektionerna med grenat lopp. Två eller flera grenar avskiljer större och mindre vattenomflutna öar. Stränderna är steniga med inslag av jätteblock. Ån kantas av genomslade blockmarker med breda strandsnår. De består framför allt av enbuskar med inslag av brakved, kanelros och ibland hägg. De kan vara flera tiotal meter breda. Den stora ön nedströms Örsjön intas i sin helhet av sådana midjehöga ensnår. I strandvegetationen ingår liljekonvalj, ängsvädd, blåtåtel och ljung. På några platser finns en rikare flora med tibast, lundelm, getrams och örnbräken. Det två senare är frostkänsliga och ovanliga i länets inland. De kan uppenbarligen klara detta genom att växa på forsomflutna öar.

Två lokaler med ringlav finns i anslutning till forsomflutna öar. Förekomsterna är relativt rika och laven som främst växer på tall och gran verkar välmående. Även lunglav, skrovellav, talticka och rödgul trumpetsvamp har noterats.

Bottarna är mörka och rundblockiga men mellan blocken finns mycket grus (ses i vattenkikare). Bottenfauna har tidigare undersökts (1984 och 1987). Den uppges vara art- och individfattig och karaktäriseras av renvattenkrävande bäckslände- och skalbaggsarter. Elfiske har gjorts på en station nedströms bron 1990. Vid fisket konstaterades måttliga tätheter av öring (0,6/ 100 m²). Flodpärlmussla finns i ån och förekomsten har inventerats 2007 och 2013. Antalet små musslor var få – den minsta var 44 mm 2007 respektive 52 mm 2013. Hela sträckan med flodpärlmusslor har inte undersökts men bedömts vara ca 1,4 km. Spår av utter har konstaterats vid upprepade tillfällen, senast vid inventeringen 2017.

Ån är flottledsrensad, men jämförelsevis lindrigt. Flera sträckor ger ett orört intryck och vid avgreningar har enbart huvudfåran rensats. Troligen har rensningen skett manuellt. Vallar av uppremsad sten, som karaktäriserar de flesta vattendrag, saknas eller förekommer bara lokalt. Det är också påfallande mycket stora block kvar i åfåran. Mindre tyllar och avgreningar har stängts av med vallar byggda av korta stockar (1,5 m) som fyllts med upplyfta block. På flera ställen syns tydligt att block och hållar sprängts sönder och lyfts undan.

Den rikliga förekomsten delvis vattendränkta tallstockar från flottningen är ett värdefullt substrat med stor potential för sällsynta mossor.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

En av stenåldersboplatserna ligger inom området vid åns mynning. Från flottningen finns nu inte mycket kvar av timmerrännan som användes för flottningen. Rester i form av murket virke till träkonstruktionen finns här på marken längs sträckningen. För flottningen har tre vattenytor dämats. Översta dammläget är Nedre Gryssjön och det nedersta är Örnsjön. Det mellersta dammen var beläget strax uppströms Örnsjön och kallades Teodorsdammen. Dammarna är nu utrivna. I den brantaste sektionen av ån där ett vattenfall bildats har tidigare legat en vattendriven såg på hällen. Sågen uppges ha varit i drift fram till 1900-talets början. Sammanfallna rester av byggnaden ligger i kanten av ån. I ån finns också mycket virke från flottningen.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Området är svårtillgängligt och av relativt litet intresse för friluftsliv idag. Det finns dock flera intressanta besökspunkter längs ån som skulle kunna tillgängliggöras. Till exempel vattenfallet vid mitten av åsträckan.

1.4 Källförteckning

Länsstyrelsen 1992: Bottenfaunainventering i Gävleborg 1986–1988. Rapport 1992:6

Länsstyrelsen 1994: Skyddsvärda vattendrag i Gävleborg. Rapport 1994:8.

Länsstyrelsen 1994: Värdefull natur i Gävleborgs län, Rapport 1997:12.

Länsstyrelsen 2010: Inventeringsrapport Gryssjöån. (opublicerat manuskript). Svenskt ElfiskeRegiSter (SERS) 2017. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Institutionen för akvatiska resurser. <http://www.slu.se/elfiskeregistret> [2017-11-07]

Länsstyrelsen 2003: Biotopinventering av Gryssjöån av Lena Brorsdotter & Bertil Näs.

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreseptatet är indelat i tre skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:

- 1: Skog och våtmarker med fri utveckling eller naturvårdsbränning
2. Vattenområden med forsomflutna öar
- 3: Information och friluftsliv

Skötselplanens skötselområde 1: Skog och våtmarker (77 ha)

Beskrivning

Området domineras helt av mager hedartad tallskog med inslag av gran. Små bestånd med granskog, triviallövskog och sumpskog förekommer också. En del av skogen är gammal och naturskogsartad men även yngre bestånd ingår. I skötselområdet ingår också en del myrmark. Myrarna är genomgående kärr, delvis med tydliga strängar och flarkar.

Bevarandemål

Skogen tillväxer och utvecklas fritt mot naturskog med god förekomst av gamla träd, stående och liggande död ved. Brand kan vara en del i utvecklingen. Myrarna förblir hydrologiskt intakta med för myrtyperna typiska strukturer som strängar och flarkar och ett naturligt växt och djurliv. Arealen västlig taiga (9010) är minst 12ha.

Skötselåtgärder

Utvecklingen av naturskogen kan förstärkas genom naturvårdsbränning efter upprättad bränningsplan. Planen ska följa vid tiden rådande riktlinjer för naturvårdsbränning.

Skötselplanens skötselområde 2: Vatten med forsomflutna öar (16 ha)

Beskrivning

Området omfattar vattenområden, strandzoner och forsomflutna öar. Ån domineras helt av strömmande vatten omgivet av blockiga strandzoner med högvuxna strandsnår. Vid mynningen i Fågelsjön och i Örnjön finns sjöliknande utvidgningar.

Bevarandemål

Vattendraget har en naturlig flödesdynamik. Åns flöde och vattenvägar samt bottnar och stränder är i mycket liten utsträckning påverkade av rensningar och ger ett orört intryck. Strandsnår och skog präglas av vattendynamiken och utvecklas genom intern dynamik. Naturligt förekommande vattenlevande organismer som öring och flodpärlmussla förekommer och reproducerar sig. Bottenfaunan präglas av strömlevande och renvattenkrävande arter. Förekomsten av ringlav minskar inte. Tillgången på svämpåverkad död ved är god.

Skötselåtgärder:

En försiktig restaurering görs av de vattenmiljöer som har tydligast påverkan av flottledsrensningar efter upprättad restaureringsplan. Restaureringen syftar till

att återställa skador från flottningen och kan ske manuellt eller maskinellt. Den får inte leda till långvariga skador på mark, substrat eller vegetation.

Skötselplanens skötselområde 3: Information och friluftsliv

Beskrivning

Naturreservatet är överlag av litet intresse för friluftslivet men det centrala vattenfallet är en intressant besökspunkt med spännande natur och kulturhistoria. Området ligger ca 15 km från Hamra nationalpark och Fågelsjö gammelgård. Områdets södra kant genomkorsas vintertid av skoterleder och jakt bedrivs. Begränsat fiske kan förekomma.

Bevarandemål:

- Naturreservatets gräns är tydligt markerad.
- Informationstavlor finns på minst två lämpliga ställen vid naturreservatets gräns, se karta över skötselområden.
- Vattenfallet med f.d. Gryssjösågen är skyltat från skogsväg och tillgängligt genom en 250 m lång stig.
- Information om naturreservatet finns tillgänglig på länsstyrelsens hemsida

Skötselåtgärder:

Markering och underhåll av områdets gräns. Informationstavlor sätts upp på föreslagna eller alternativa platser och underhålls. En led/stig anläggs till vattenfallet och skyltas. Information om naturreservatet och ajourhållning av den på länsstyrelsens hemsida.

3. Uppföljning

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsens personal eller andra av länsstyrelsen anlitade entreprenörer ansvarar för dokumentation och rapportering av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker för:

- Gränsmarkering, informationstavlor, ledmarkeringar
- Eventuell naturvårdsbränning där så är möjligt
- Ekologisk återställning av delar av vattendraget.

3.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs.

Uppföljningen specificeras i dokumentet "Uppföljningsplan för Gryssjöåns naturreservat" vilket fastställs i samband med naturreservatets bildande. Mer information om Länsstyrelsens uppföljning finns i "Uppföljning av skyddade

områden i Gävleborgs län – policy och översiktlig plan 2012”.

4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Frekvens	Priori- tering	Finansiering
Markering och underhåll av reservatets yttergräns	Initialt och därefter vid behov	Se beslutskartan, bilaga 1	Engångsåtgärd samt återkommande underhåll	1	Skötselanslaget
Ta fram, sätta upp och underhålla informations-skylt	Initialt och därefter vid behov	Se karta över skötselområden	Engångsåtgärd samt återkommande underhåll	1	Skötselanslaget
En stig till vattenfallet anläggs och/eller markeras och skyltas	Initialt och därefter vid behov	Se karta över skötselområden	Engångsåtgärd samt återkommande underhåll	2	Skötselanslag
Tillhandahålla information om reservatet på länsstyrelsens hemsida	Initialt och därefter vid behov	Länsstyrelsens hemsida	Återkommande	1	Skötselanslag
Naturvårds-bränning, och upprättande av bränningsplan	Vid behov	Enligt bränningsplanen	Återkommande	3	Skötselanslaget
Ekologisk återställning av delar av vattendraget och upprättande av restaureringsplan	Vid behov	Enligt restaureringsplan	Engångsåtgärd	1	Skötselanslaget eller ansöka om andra medel/ annan finansiering

5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare, men bör löpande ses över och revideras vid behov. Om inte tidigare kan det vara lämpligt att revidera skötselplanen om ca 20 år.



Länsstyrelsen
Gävleborg

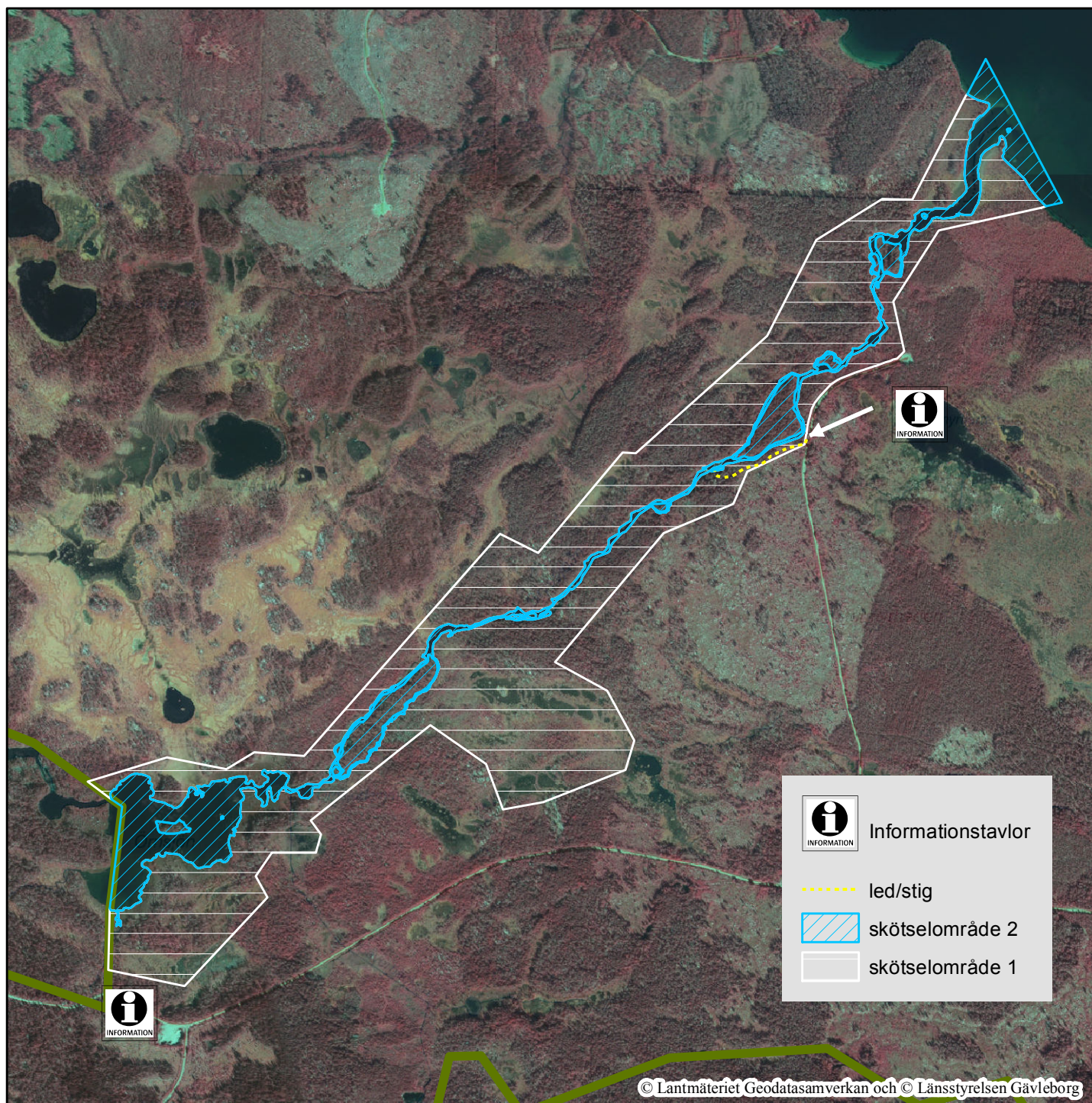
2018-06-05

Dnr 511-7417-2011

8 (8)

61-262

Gryssjöans naturreservat - Skötselområden



Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:14 000

0 75 150 300 450 600 750 Meter

Karta tillhörande skötselplan för Gryssjöans naturreservat. Gränsen är inmätt i fält.

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6849000 E: 479262

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

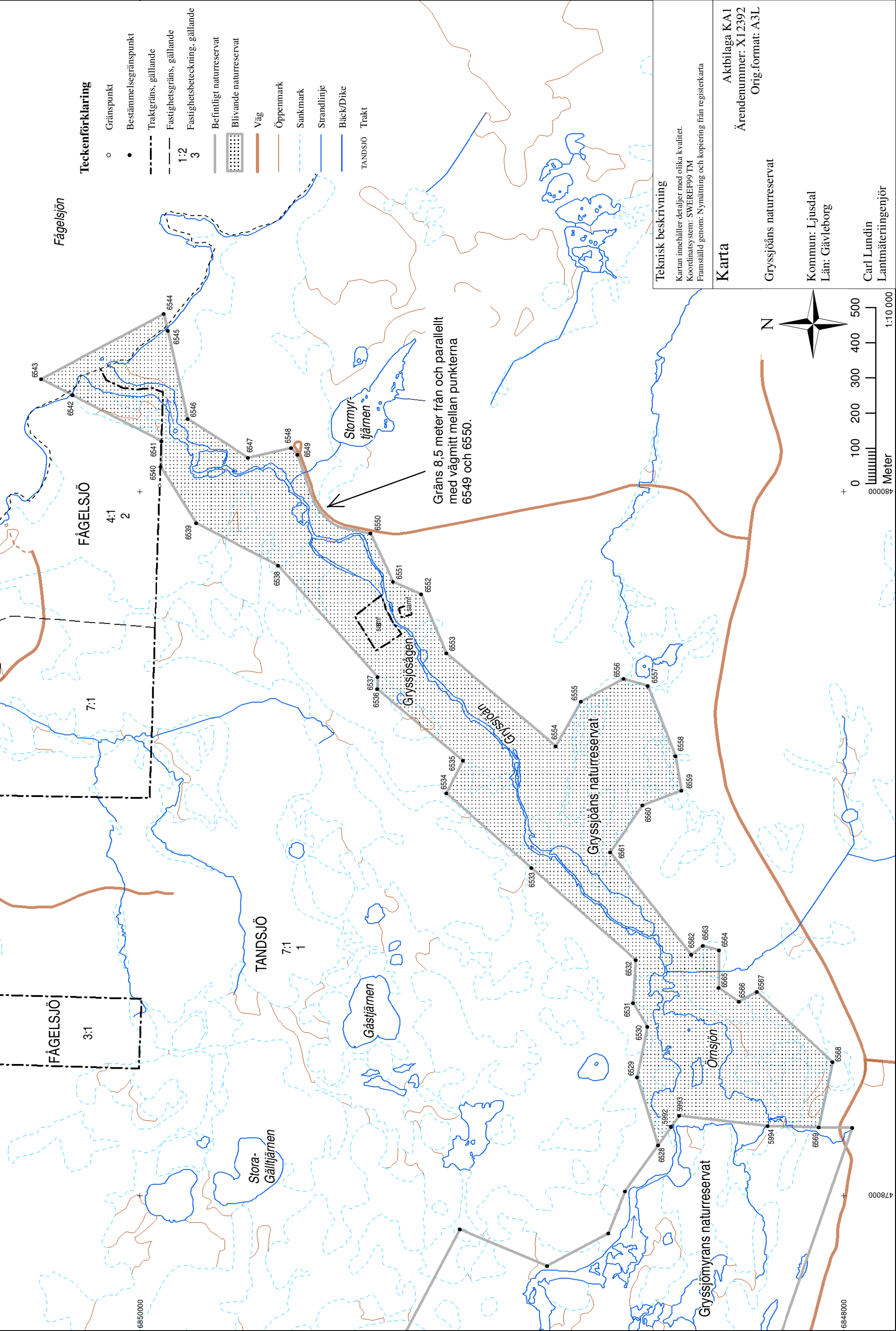
Borgmästarplan

010-225 10 00

010-225 11 50

gavleborg@lansstyrelsen.se

A3L



Teknisk beskrivning

2012-07-03

Ärendenummer
X12392Lantmäteringenjör
Carl Lundin

Ärende Gryssjöåns naturreservat

Kommun: Ljusdal

Län: Gävleborg

Koordinatsystem SWEREF99 TM

Koordinatkvalitet Inre 40 mm

Punktnummer	Norr(N)	Öst(E)	Markering
5992	6848490,51	478194,84	Rör i mark
5993	6848467,11	478227,29	Omarkerad punkt
5994	6848217,00	478197,64	Rör i mark
6528	6848527,35	478143,75	Rör i mark
6529	6848586,82	478336,13	Rör i mark
6530	6848557,46	478479,56	Rör i mark
6531	6848598,45	478546,96	Rör i mark
6532	6848590,68	478669,10	Rör i mark
6533	6848888,10	478930,72	Rör i mark
6534	6849128,96	479142,58	Rör i mark
6535	6849081,73	479235,59	Rör i mark
6536	6849326,64	479439,11	Rör i mark
6537	6849324,68	479472,76	Rör i mark
6538	6849608,15	479789,37	Rör i mark
6539	6849840,64	479909,20	Rör i mark
6540	6849941,48	480069,57	Rör i mark
6541	6849938,74	480141,42	Rör i mark
6542	6850192,26	480272,86	Rör i mark
6543	6850281,42	480319,08	Omarkerad punkt
6544	6849931,51	480504,53	Omarkerad punkt
6545	6849920,40	480455,72	Rör i mark
6546	6849864,27	480205,62	Rör i mark

Punktnummer	Norr(N)	Öst(E)	Markering
6547	6849692,62	480095,12	Rör i mark
6548	6849571,38	480122,83	Rör i mark
6549	6849553,81	480103,98	Rör i mark
6550	6849345,38	479880,00	Rör i mark
6551	6849280,54	479742,82	Rör i mark
6552	6849200,87	479707,57	Rör i mark
6553	6849129,75	479539,78	Rör i mark
6554	6848818,14	479275,81	Rör i mark
6555	6848747,53	479402,46	Rör i mark
6556	6848626,82	479468,25	Rör i mark
6557	6848556,86	479447,26	Rör i mark
6558	6848477,52	479248,38	Rör i mark
6559	6848460,68	479150,08	Rör i sten
6560	6848571,32	479108,72	Rör i mark
6561	6848663,86	478974,97	Rör i mark
6562	6848433,19	478683,92	Rör i mark
6563	6848399,71	478710,04	Rör i mark
6564	6848354,87	478697,05	Rör i mark
6565	6848355,82	478590,39	Rör i mark
6566	6848298,32	478550,65	Rör i mark
6567	6848247,20	478579,09	Rör i mark
6568	6848032,22	478379,16	Rör i mark
6569	6848071,70	478194,41	Rör i mark

Framställd genom Nymätning och kopiering från registerkarta

Mätmetod Satellitmätning NTRK-tjänst

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det **skriftligen** hos **Regeringen, Miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till:

Länsstyrelsen Gävleborg
801 70 Gävle

eller via e-post till:

gavleborg@lansstyrelsen.se

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

I överklagandet ska Ni ange

1. Ert namn och Er adress
2. vilket beslut Ni överklagar (diarienummer eller motsvarande)
3. vilken ändring Ni vill ha, samt
4. vilka skäl Ni anser att Ni har för ändringen.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Naturvårdsenheten vid Länsstyrelsen, telefon 010-225 10 00.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).